

МАЪСУЛИЯТИ ЧЕКЛАНГАН ЖАМИЯТ
«RBS IMAN TEAM»
АУДИТОРЛИК ТАШКИЛОТИ

«PORTLATISHSANOAT» АЖнинг 2023 йил
«Молиявий хисоботи» ни аудиторлик
текшириш натижалари бўйича

ЁЗМА АХБОРОТ
(АУДИТОРЛИК ХИСОБОТ)

Шартнома рақами ва санаси:

№ 01 23.02.2024 й

Аудиторлик текшириш
объектининг манзили:

Тошкент шаҳри

Бажарилган вақти:

20.05.2024 й

Буюртмачи:

«PORTLATISHSANOAT» АЖ

ТОШКЕНТ -2024

Toshkent shahar, Yangiayot tumani, Gulshanobod ko'chasi, 60 uy. Telefon/faks: (+99890) 297 57 27, (+99893) 300 17 92 E-mail: rbs.audit17@gmail.com H/R: 2020 8000 4055 9000 6001 ATB "O'ZSANOATQURILISHBANK" bosh ofisi MFO: 00440, STIR: 310 006 714

2024 йил 23 февраль

Тошкент шаҳар

«PORTLATISHSANOAT» АЖ
бошқарув раисига

**Бухгалтерия ҳисобининг миллий стандартларига (БХМС) мувофиқ тайёрланган
Молиявий ҳисобот аудитига оид битим тузиш буйича келишув-хати**

Хурматли Алимджан Ускамбаевич!

Сиз 2023 йил якуни буйича аудит утказиш учун, 2023-йил 31-декабр ҳолатига тузилган молиявий ҳисоботларини аудиторлик текшириб натижаси бўйича аудиторлик хулоса беришни сўрагансиз.

Биз юқорида кўрсатилган ишларни бажариш учун розимиз ва топшириқнинг мазмуни ва мазмунини тушунишимизни тасдиқлаймиз. Молиявий ҳисоботнинг аниқлиги тўғрисида фикр билдириш учун аудит ўтказилади. Халқаро аудит стандартларига (МСА) мувофиқ аудит ўтказамиз.

Ушбу стандартларга мувофиқ, аудит молиявий ҳисоботлар жиддий нотўғри кўрсатилмаганлиги сабабли ўрғача ишончни таъминлаш учун режалаштирилган ва ўтказилади.

Аудит молиявий ҳисоботларнинг рақамли маълумотларини қўллаб-қувватловчи далиллар, шунингдек, унда кўрсатилган молиявий-ҳўжалик фаолияти тўғрисидаги маълумотни тестдан ўтказишни ўз ичига олади. Аудит, шунингдек, молиявий ҳисоботларни тайёрлашда қўлланиладиган бухгалтерия тамойиллари ва усулларини, раҳбарият томонидан олинган асосий ишлаш кўрсаткичларини, шунингдек, бутун молиявий ҳисоботларда маълумотларни тақдим этишни ўз ичига олади. Синовнинг моҳиятини ва аудиторияга ҳос бўлган бошқа чекловларни эътиборга олиб, бухгалтерия ҳисоби ва ички назорат тизимида тааллуқли чекловлар билан бир қаторда муқаррар равишда хавф-хатарни сезиларли даражада камайтириши мумкин.

Шунингдек, молиявий ҳисоботларни тайёрлаш учун масъулият, жумладан, барча керакли маълумотларни ошқор қилиш Корхонанинг бошқарувига тегишли эканлигини эслатиб ўтмоқчимиз. Бу шуни англатадики, тегишли даражада - ёзувларни сақлаш ва ички назоратдан фойдаланиш, бухгалтерия сиёсатини танлаш ва қўллаш, шунингдек, Корхона активларининг жисмоний яхлитлигини таъминлаш. Жараён давомида менежмент олдида аудит билан боғлиқ бўлган аввалги баёнотларнинг бир қатор ёзма тасдиқларини сўраймиз.

Сизга имзоланган хат имзоланган нусхасини имзолашингизни ва биз имзоланган нусхани юборишни сўраймиз, бу сизнинг молиявий ҳисоботимиз аудитининг шартларига рози эканлигингизни тасдиқлайди.

Аудиторлик ташкилоти
директори:

Умматов М.Б.

**«PORTLATISHSANOAT» АЖнинг 2023 йилги
“Молиявий ҳисоботлари” ни аудит текширувидан ўтказиш**

РЕЖАСИ

Аудит даври 01.01.2023 йилдан 31.12.2023 йилгача
Текширишга асос Шартнома № 01 23.02.2024 й
Режалаштирилаётган муҳимлик даражаси 5%

№	Аудит кўрсаткичлари номи	прим
1	ДАСТЛАБКИ ИШЛАР	
1.1.	Аудит топширигини бажаришни қабул қилиш; учрашув баёни, ишни бажаришга кириш тўғрисида қарор, мустақиликни таъминлаш коидаларига амал қилиш, розилик хатлари.	
1.2.	Аудиторлар груҳини тузиш, аудит тенкширувига маъсул аудиторни тайинлаш, мустақилликни таъминлаш масаласи	
1.3.	Бухгалтерия ҳисоботлари билан дастлабки танишув.	
11	РЕЖАЛАШТИРИШ	
	Аудитнинг умумий стратегияси; Муҳимлик даражаси, аудиторлик рискини баҳолаш, аудит асосий йўналишини белгилаш.	
111	АУДИТ ЎТКАЗИШ	
3.1	Ички назорат ҳолатини текшириш.	
3.2.	Бухгалтерия ҳисоботлари ҳолатини текшириш.	
3.3	Узоқ муддатли активлар аудити; <i>Асосий воситалар. Номоддий активлар. Бошқа узоқ муддатли активлар. Инвентаризация натижалари</i>	
3.3.1	Узоқ муддатли инвестициялар.	
3.3.2	<i>Капитал қўшилмалар.</i>	
3.5	Жорий активлар аудити; <i>Ишлаб чиқариш захиралари. Тугалланмаган ишлаб чиқариш. Келгуси давр харажатлари, кечиктирилган харажатлар. Дебиторлар ва бошқа жорий активлар. Инвентаризация натижалари. Активларнинг сақланиши аҳоли.</i>	
3.6	Пул маблағлари ҳисоби аудити	
3.6	Хусусий капитал туғрисидаги ҳисобот аудити; <i>Устав капитали Қўшилган капитал. Резерв капитали. Мақсадли тушумлар.</i>	
3.67	Мажбуриятлар аудити; <i>Узоқ муддатли мажбуриятлар Жорий мажбуриятлар</i>	

3.8.	<p>Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот аудити; <i>Маҳсулот (иш,хизмат ва товар)ларни реализация қилишдан даромад.</i> <i>Асосий фаолиятнинг бошқа даромадлари.</i> <i>Молиявий фаолият бўйича даромадлари.</i> <i>Маҳсулот (иш,хизмат ва товар)лар таннархи.</i> <i>Давр харажатлари, бошқа харажатлар, Курс фарклари. Иш хаки ҳисоб китоби.</i></p>	
3.9	Солиқ ва мажбурий тўлов ва ажратмалар ҳисобланиши ва бюджетга тўланиши аудити.	
3.10	Амалдаги қонунчилик ва меърий-ҳуқуқий ҳужжатларга риоя қилиниши аудити.	
3.11	Кадрлар бўлими фаолиятини текшириш.	
4.1	<p>ЯҚУНИЙ ҚИСМ Аудитнинг муҳим масалалари: Бошқа ахборотлар; Таккосланувчи қиймат. Молиявий-хўжалике фаолияти таҳлили (ликвидлик, рентабеллик, молиявий тургунлик, банкротлик ва бошқа)</p>	
4.2	Таҳлилий амаллар; тузатилмаган камчиликлар руйхатитни тузиш, ёзма ахборат тузиш, аниқланган камчиликларни баҳолаш.	
4.3.	Аудиторлик хулосасини тузиш	

Бажарувчи номидан

Буюртмачи номидан

[Handwritten signature]

«PORTLATISHSANOAT» АЖнинг 2023 йилги молиявий
ҳисоботларини текшириш натижаси бўйича

ЎЗМА АХБОРОТ (АУДИТОРЛИК ҲИСОБОТ)

2024 йил “30” апрель

Тошкент шаҳри.

1. Кириш.

1.1. Аудиторлик ташкилоти ҳақида маълумот

Аудиторлик ташкилотининг тулик
номи:

МЧЖ шаклидаги «RBS IMAN TEAM»
аудиторлик ташкилоти (Кейинги уринларда –
Аудиторлик ташкилоти).

Юридик ва почта манзили:

Ўзбекистон Республикаси, Тошкент шаҳри
Янгихаёт т-ни, Гулшанобод кўча, 60 уй. ИНН:
310 006 714.

Давлат руйхатидан ўтказилганлиги
туғрисида маълумот:

Тошкент шаҳар, Янгихаёт тумани Давлат
хизматлари маркази томонидан Юридик шахсни
давлат руйхатидан ўтказиш тўғрисида
ГУВОХНОМА №2007915 2022 йил 09 ноябрда
берилган.

Аудиторлик фаолияти учун
рухсатнома:

Ўзбекистон Республикаси Молия Вазирлигидан
2023 йил 31 мартда Аудиторлик
ташкилотларининг реестрига киритилган.

Банк реквизитлари:

Ҳисоб рақами: 20208000405590006001, АТБ
«УЗСАНОАТКУРИЛИШБАНК» бош офис
МФО: 00440, ОКЭД 69202.

Аудиторлик ташкилоти директори:

Умматов Мадаминбек Ботирбек ўғли, Аудитор
малака сертификати: №05738-рақамли 14.10.2021
йилда берилган.

Аудиторлик текшируви раҳбари:

Бўстонов Нусратулла, САР, Аудитор малака
сертификати: № 04913 2011 йил 21 январда
берилган.

МЧЖ шаклидаги «RBS IMAN TEAM» аудиторлик ташкилоти томонидан хўжалик юритувчи субъект «PORTLATISHSANOAT» АЖнинг 2023 йил 1 январдан 31 декабргача даври учун тузилган “Молиявий ҳисоботи”нинг ишончлилигини 2024 йил 23 февраль куни тузилган №01-сонли шартномага асосан мажбурий тарздаги аудиторлик текширувидан ўтказдик.

1.2.Хўжалик юритувчи субъектининг ташкил этиш асослари тўғрисидаги маълумотлар.

Номи: «PORTLATISHSANOAT» АЖ

Реквизитлари: х.р. 20208000200115269001, ХАТБ “Давр-Банк” Яккасарой филиали, МФО 01069, ИНН 201190566

Юридик манзили: Тошкент шаҳри, Яккасарой тумани, Боғибустон кучаси 139-уйда жойлашган.

«PORTLATISHSANOAT» АЖ Уставига кўра низом жамгармаси 1 484 086,3 минг сўмни ташкил этиб, устав жамгармаси куйидагича тақсимланган:

- а) Давлат активларини бошқариш агентлиги - 66,03 % – 979 908,9 минг сум;
- б) Мехнат жамоа улуши - 33,97 % – 504 127,1 минг сум.

Аудиторлик текширишда Ўзбекистон Республикасининг «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги (янги тахрирдаги) ва «Бухгалтерия тўғрисида»ги қонунларидан, «Бухгалтерия ҳисоби миллий стандартлари»дан ва бошқа амалдаги қонунчиликлардан «Солиқ кодекси» (эски ва янги тахрири)дан, «Аудиторлик фаолияти миллий стандартлари»дан, ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарорларидан, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларидан, Адлия Вазирлигида Давлат рўйхатига олинган ва амалда қулланилаётган йуриқнома ҳамда тартиблардан фойдаланилди.

Аудиторлик текширишга тақдим қилинган ойлик, чораклик, ярим йиллик, йиллик ҳисоб ва ҳисобот-ларнинг ҳамда «Молиявий ҳисобот»нинг ва бирламчи бухгалтерия ҳужжатларининг, бошқа аудиторлик текширишга таалукли маълумотларнинг тайёрланиши, тўғрилиги ва ҳаққонийлиги учун жамият раҳбари Газиев А.У. биринчи имзо ҳуқуқи билан, жамият бош бухгалтер иккинчи имзо чекиш ҳуқуқи билан Абсаломов А.А. молиявий фаолиятини амалга оширишда бўлган давр учун Ўзбекистон Республикаси қонунчилик талабларига мувофиқлиги, молиявий ҳисоботларнинг ҳаққонийлиги бўйича аудиторлик текшириш ўтказилган даврга жавобгардирлар.

1.3.Аудиторлик текшириш усули:

Тузилган шартномага кўра аудиторлик текширишдан ўтказишнинг мақсади жамиятнинг 2023 йил учун молиявий ҳисоботларига тузилган режа-дастур асосида аудиторлик текширишдан ўтказиб, АХС га асосан аудиторлик ҳисобот беришдан иборат.

Аудитнинг усули асосан жамиятда молиявий фаолиятни амалга оширишда ҳисоб сиёсатини қўлланиши, ички назорат тизимини шаклланиши,бухгалтерия ҳисобини юритиш, асосий воситалар ҳаракати аудити ва банкдаги пул маблағлари ҳаракати, ТМЗ нинг қирим-чиқим фаолияти ҳисоботлари, иш ҳақи ҳисоби ва солиқларни ҳисобланиши, фаолиятнинг даромадлари ва харажатлари шакллантирилиши “танлов” усули бўйича аудиторлик текширувидан ўтказилди.

Хўжалик юритувчи субъектида аудиторлик текшируви ишлари «Аудиторлик фаолияти тўғрисида»ги қонунга ва Аудитнинг амалдаги стандартари ва белгиланган иш режаси ва дастури асосида ўтказилди.

Мазкур жамиятнинг молиявий ҳўжалик фаолиятини юритишда норматив-ҳуқуқий базаси бўлиб, кўйдагилар ҳисобланади:

1. Ўзбекистон Республикасининг «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги қонуни.
2. Ўзбекистон Республикасининг № 670-1 29.08.1998 йил.«Хўжалик юритувчи субъектларнинг шартномавий-ҳуқуқий базаси тўғрисидаги» қонуни.
4. Ўзбекистон Республикасининг «Солиқ Кодекси».
5. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 05.02.1999й қунги №54-сон қарори билан тасдиқланган «Харажатлар таркиби тўғрисида» Низом
6. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 27.12.2002 й қунги №140 сон буйруги «Молиявий ҳисоботлари тулдириш тартиблари».
7. Бухгалтерия ҳисоби миллий стандарт №1 «Ҳисоб сиёсати ва молиявий ҳисоботлар»
8. БХМС № 2 «Асосий фаолият бўйича даромадлар».
9. БХМС № 3 «Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот».
10. БХМС № 4 «Товар моддий захиралар».
11. БХМС № 5 «Асосий воситалар».
12. БХМС № 7 «Номоддий активлар».
13. БХМС № 19 «Инвентарлашни ташкил этиш ва ўтказиш».
14. БХМС № 21«Ҳисоб-варақлар режаси ва ундан фойдаланиш инструкцияси».
15. Бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар.

Ушбу аудиторлик текшириш ўтказишнинг мақсади АЖ «PORTLATISHSANOAT» 2023 йил 1 январдан 2023 йил 31 декабргача даври учун тайёрланган молиявий ҳисоботларини, тақдим этилган ҳисобот ва маълумотлар бўйича аудиторлик фаолиятни тартибга солувчи Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ҳужжатлари, «Аудиторлик фаолияти тўғрисидаги» Қонуни, аудитнинг халқаро (АХС), аудиторлик ташкилотининг ички стандартлари ва 2024 йил 23-февраль қуни тузилган №01-сонли шартномага мувофиқ ўтказилди.

Аудиторлик текширувидан ўтказиладиган ҳужалик юритувчи субъектида жамият раҳбари ва бош ҳисобчиси “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида”ги қонун ҳужжатларига мувофиқ молиявий ҳисоботнинг тайёрланиши ва ҳаққонийлиги, ҳамда ички назорат тизими учун жавобгардир.

МЧЖ шаклидаги «RBS IMAN TEAM» аудиторлик ташкилоти мазкур молиявий ҳисобот бўйича билдирилган фикрлар учун маъсулдир.

Ушбу андозалар аудитни ўтказишни режалаштириш ва ташқи фойдаланувчиларни молиявий ҳисобот муҳим жихатлар бўйича жиддий бузилишларга (5% дан ошқ) эга эмаслигига етарлича ишонч билан таъминлашимиз кераклигини тақазо этади. Аудиторлик текшируви ҳаққонийликни ва молиявий ҳисобот ҳамда бошқа молиявий ахборотнинг қонун ҳужжатларига,шунингдек молиявий-ҳўжалик фаолиятининг ҳақиқий ҳолатига мувофиқлигини баҳолашга асосланади.

Аудиторлик текшируви молиявий ҳисоботлар маълумотларини тақдим этилган бухгалтерия ҳисоботлари ва маълумотлари асосида тузилганлигини текшириш, тестлар ўтказиш ва молиявий ҳисобот маълумотларини таҳлил қилишни ўз ичига олади.

Аудиторлик текширувига тақдим этилмаган бухгалтерия бирламчи ҳужжатлари, ҳисобот ва маълумотлари юзасидан молиявий фаолиятга оид булган маълумотларни

фойдаланишидаги келиб чиқган зарарлар ва фаолияти бўйича қонунбузарлик оқибатларига аудиторлик ташкилоти шартнома шартларига кўра жавобгарликни ўз зиммасига олмайди

11. РЕЖАЛАШТИРИШ

Мазкур режа дастури асосида аудиторлик текширувини бажариш амаллари ва далиллари белгиланган. Жумладан, хужалик юритувчи субъектида :

- қўлланилаётган ҳисоб сиёсатини;
- хўжалик юритувчи субъектнинг ички назорат тизимини;
- бухгалтерия ҳисоби тизими ва молиявий ҳисобот тузилишини;
- молиявий-хўжалик фаолиятини амалга оширишда бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига риоя этилишини;
- солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаш ва тўлашнинг тўғрилигини;
- активлар сақланишининг таъминланганлигини;
- молиявий коэффициентларнинг ҳисоб-китоби ва унинг таҳлили.

Жамиятда аудиторлик текшируви ўтказилиши куйидагиларни, жумладан:

-қабул қилинган ҳисоб-сиёсатининг бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатлари талабларига мувофиқлиги ва қабул қилинган ҳисоб сиёсатининг асосли эканлиги тўғрисидаги маълумот;

-аудиторлик текшируви давомида аниқланган далиллар асосида хўжалик юритувчи субъект фаолияти жараёнида ҳисоб сиёсатини қўллашдаги номувофиқликларнинг баёни;

-ички назорат тизими, унинг молиявий ҳисобот ишончлилигини таъминлаши ва хўжалик юритувчи субъект фаолиятининг хусусиятига мувофиқлиги тўғрисидаги маълумот;

-аудиторлик текшируви давомида аниқланган ички назорат тизимининг хўжалик юритувчи субъект фаолиятининг кўлами ва хусусиятига аҳамиятли номувофиқликларнинг баёни;

-бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботни тузишнинг белгиланган тартибига риоя қилиниши тўғрисидаги маълумот;

-аудиторлик текшируви давомида аниқланган бухгалтерия ҳисобини юритиш ва молиявий ҳисоботни тайёрлашнинг белгиланган тартибини аҳамиятли бузилишлари баёни;

-хўжалик юритувчи субъект томонидан амалга оширилган молиявий-хўжалик операцияларининг бухгалтерия ҳисобида тўлиқ акс эттирилганлиги ва уларнинг бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқлиги тўғрисидаги маълумот;

-аудиторлик текшируви давомида аниқланган, молиявий-хўжалик операцияларининг бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига аҳамиятли номувофиқликлар ва уларнинг молиявий ҳисоботга таъсирининг баёни;

-тузилган ва тегишли органларга тақдим этилган солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларнинг ҳисоб-китоблари тўғрилиги тўғрисида маълумотлар;

-солиқлар ва бошқа мажбурий тўловларни ҳисоблаш ва тўлашнинг белгиланган тартибини;

бузиш ҳолатлари, ҳамда солиқ солинадиган базани аниқлашдаги тафовутлар баёни;

-текшириш натижалари хўжалик юритувчи субъект томонидан бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ ўтказилган активлар инвентаризациясига асосланиши ва уларнинг ҳақиқатда мавжудлиги, сақланиши ва инвентаризация натижаларининг бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги қонун ҳужжатларига мувофиқ бухгалтерия ҳисобида акс эттирилганлиги тўғрисидаги маълумотни қамраб олган бўлиши лозимлиги;

Мухимлик ва аудиторлик хатарини баҳолаш

«Мухимлик ва аудиторлик риск» АХС бўйича аудитор мустақил муҳимлик даражасини аниқлаши мумкин. Жиддийлик(муҳимлик) даражаси деганда молиявий ҳисоботдаги хатонинг ушбу ҳисоботдан малакали фойдаланувчи унга асосан тўғри хулосалар чиқариши ва тўғри қарорлар қабул қилишига монелик қилувчи чегараси тушинилади. Шунга кўра муҳимликнинг 5%дан ошиғи муҳим, 5% дан кам муҳим эмас деб ҳисобланади.

минг сўмда

№	Параметр	Йил охирига минг сўмда		Ўртача кўрсаткич	Муҳимлик даражаси, % да	Муҳимлик даражаси, минг сўмда
		2022 йил	2023 йил			
1	Соф фойда солиққача	793 671	89 011	441 341	2	8 827
2	Ўз маблағлари	-952 407	-876 854	-914 631	5	-45 732
3	Активлар суммаси	4 821 352	4 892 678	4 857 015	2	97 140
	Жами	4 662 616	4 104 835			60 236

$60\,236 \cdot 3/4 = 45\,176,7$ минг сўм

Муҳимлик даражаси 31.12.2023 йил ҳолатига 45 176,7 минг сўм деб ҳисобланди.

III. ТАҲЛИЛИЙ ҚИСМИ.

Текширишга 2023 йил 31-декабрь ҳолатига куйидаги ҳужжатлар ва молиявий ҳисоботлар тақдим этилди.

1. Бухгалтерия баланси (форма №1).

2. Молиявий натижалар тўғрисидаги ҳисобот (форма №2).

5. Бухгалтерия ўтказмалари, солиқ ҳисоб-китоблари ва бошқа маълумотлари.

Ўзбекистон Республикаси “Аудиторлик фаолияти тугрисидаги” Қонунига асосан аудит стандартларига мувофиқ ўтказилган аудиторлик текшируви натижалари бўйича аудиторлик ҳисоботи тузишнинг ягона тартибини белгилайди. Ушбу стандарт талабларига биноан ҳужжалик юритувчи субъектида аудиторлик текширувини ўтказиш режалаштирилди.

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги тамонидан“ Аудиторлик ҳисоботининг таҳлилий қисми аудитор (аудиторлар) томонидан бажарилган ишлар ва аудиторлик далилларини олишга қаратилган аудиторлик режаси амаллари баёнини ҳамда куйидагиларнинг текшириш натижаларини қамраб олиши лозимлиги белгиланган:

3.1. Ички назорат тизимини баҳолаш

Жамият бухгалтерия ҳисоботлари аудитини режалаштириш ва ўтказиш жараёнида ички назорат тизими (ИНТ) ҳолати кўриб чиқилди. ИНТни ташкил этиш ва унинг ҳолати бўйича жамият ижро этувчи органи жавобгар ҳисобланади.

Текширилаётган ҳўжалик юритувчи субъектнинг ички назорат тизими бўйича куйидагилар аниқланди;

• 2023 йилда ҳўжалик операциялари барча ҳолларда раҳбариятнинг розилиги билан амалга оширилганлигини тасдиқловчи далилатномалар, - чиқим ҳужжатлари раҳбар томонидан тасдиқланган;

• қайд қилинган ва ҳақиқатда мавжуд бўлган товр-моддий бойликлар мувофиқлиги белгиланган даврларда ваколатли шахслар томонидан 2023 йилда инвентарлашдан ўтказилган. Бироқ, ҳисоб-китоблар инвентарлашдан аудит ўтказилган давр мобайнида

ўтказилмаган. Инвентаризацич ҳужжатлари БҲМС-19 талабларига мос эмас (Ўзбекистон Республикаси Молия вазири томонидан ЭГ/17-19-2075-рақам билан тасдиқланган ва Адлия вазирлигида 1999 йил 19 октябрда 833-рақам билан давлат рўйхатида олинган 19-сонли). Яъни, таққослов қайднамалари тузилмаган. Инвентарлаш рўйхатлари натурал кўрсаткичлар жамламаси ва рўйхат варақларидаги тартиб рақамлар жамламаси ёзувда сўз билан ифода қилинмаган ҳолда тузилган.

- ҳодимларнинг вақолати ва жавобгарлиги бўйича ҳужжатлар мавжуд.

- ҳар бир моддий жавобгар шахслар томонидан материал ҳисоботлар юритилган.

Ички назорат тизими саморадорлиги асосий мақсадларига эришиш нухтаи назаридан ўз навбатида маълумотнинг тўлиқ ва аниқлиги даражаси, ички назорат тизимини шакллантирилиши ва амалга оширилиши активларнинг сақланиши ва ички назорат тизимини баҳолаш учун аудиторлар назорат мухитини куйдагилар бўйича тахлил қилиб, баҳоланди:

- Ички башқарув ҳисоби амалдаги тартиби, ички ҳисобот таркиби ва мазмуни, ички ҳисоботни тайёрлаш асослари ўрта даражада;

- Ички норматив ҳужжатларининг Ўзбекистон Республикаси норматив ҳуқуқ актларига мувафиқлиги, ички меъёрлар ва қоидаларга жамият ва жавобгар шахслар томонидан амал қилиниши ўрта даражада;

- Маълумотларнинг шаклланишида қатнашувчи ходимлар доираси ва иш юритиш бўйича улар ўртасидаги мунасабатларни тартибга келтириш ва маълумотларнинг шаклланиши ўрта даражада.

- Бўлинмада ҳужжатлар айланиши графиги мавжуд эмас.

- Назорат қилувчи техник воситалар мавжуд.

ХУЛОСА: *Жамиятда ички назорат тизимининг ишончилиги ва самарадорлигини умумий ва алоҳида жиҳатлари бўйича ўрта даражада деб ҳисоблаш мумкин.*

3.2. Бухгалтерия ҳисоби аудити

Аудиторлик текширувлари жараёнида ҳўжалик юритувчи субъектнинг бухгалтерия ҳисоби тизимининг ташкил қилиниши қонунчилик талабларига мувофиқлигини текширилди ва куйидагича баҳоланди:

- БҲМС-1га мувофиқ “ҳисоб сиёсати 2023 йил учун ишланган (Ўз.Р. АВ 1998 йил 14-августда №474-сон билан рўйхатдан ўтказилган);

- ҳўжалик операциялари бухгалтерия ҳисобида уларнинг амалга оширилган вақтинч муноносиб ҳолда акс эттирилган.

- ҳўжалик операциялари бухгалтерия ҳисобида тўғри суммада кайд этилган;

- ҳўжалик операциялари бухгалтерия ҳисобининг сўётларида қонунчилик ҳисоб-сиёсати талаблари асосида тўғри акс эттириш тавсия қилинди;

- бухгалтерия ҳисоби ва молиявий ҳисобот учун муҳим аҳамиятга эга бўлган ҳўжалик операцияларининг тафсилотлари акс эттирилган.

- Бухгалтерия ҳисоб китобларини юритилишида солиқ инспекциясига баланс ҳисоботлари йил якуни бўйича тақдим қилиб борилган. Бухгалтерия ҳисоби маълумотлари автоматлаштирилган. Ишончномаларни кайд этиш китоблари юритилган.

Бухгалтерия ҳисобини юритиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг қарори билан тасдиқланган «Бухгалтерия ҳисоби ва ҳисоботи» тўғрисидаги Низомга ва БХМС (Бухгалтерия ҳисоботининг миллий стандарти) талабларига мувофиқ келади.

ХУЛОСА: Кайд этилганларга кўра хўжалик операцияларини ақс эттиришда хўжалик субъектининг бухгалтерия ҳисоби тизими нормал даражада деб ҳисобланди.

Тузилган шартномага кўра аудиторлик текширишдан ўтказишнинг мақсади жамиятнинг 2023 йил якуни бўйича молиявий ҳисоботларини тузилган режа-дастур асосида аудиторлик текширишдан ўтказиб аудиторлик фаолиятининг миллий стандартларига асосан аудиторлик ҳисобот беришдан иборат.

Аудитнинг усули асосан жамиятда молиявий фаолиятни амалга оширишда ҳисоб сиёсатини қўлланиши, ички назорат тизимини шаклланиши, бухгалтерия ҳисобини юритиш, асосий воситалар ҳаракати аудити ва банкдаги пул маблағлари ҳаракати, ТМЗнинг қирим чиким фаолияти ҳисоботлари, хизматлар кўрсатиш ҳисоботлари, иш хақи ҳисоби ва бюджет билан боғлиқ бўлган солиқларни ҳисобланиши “Танлов” асосида, фаолиятнинг даромад, харажатлари ва молиявий таҳлил ишлари “Тўлиғича” аудит тартибининг усули бўйича аудиторлик текширувидан ўтказилди.

Ушбу аудиторлик текшириш ўтказишнинг мақсади жамиятнинг 2023 йил 1 январдан 2023 йил 31-декабргача даври учун тайёрланган молиявий ҳисоботларини, тақдим этилган ҳисобот ва маълумотлар бўйича аудиторлик фаолиятни тартибга солувчи Ўзбекистон Республикасининг амалдаги қонунчилиги ҳужжатлари, «Аудиторлик фаолияти тўғрисидаги» қонун талаблари бўйича ўтказилди.

3.3. Узоқ мuddатли активлар

Асосий воситалар ҳаракати аудити

Бухгалтерия ҳисобининг мазкур бўлими бўйича меъёрий база бўлиб қуйидагилар ҳисобланади; №5-БХМА, №19 БХМА, “Асосий воситаларни ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги Низом, “Ишлаб чиқарилган ва сотилган маҳсулотларни ишлаб чиқариш харажатлари таркибини шакллантириш тўғрисидаги низом”, “Асосий воситаларни ҳар йили қайта баҳолаш тартиби тўғрисидаги Низом” ва ушбу бўлимга оид бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар.

Асосий воситаларга белгиланган тартибдаги инвентар рақамлари берилган, Асосий воситаларни ҳисобга олиш Молиявий ҳисоботнинг “Асосий воситалар “ҳисоб варағида ҳисобга олинган булиб, асосий воситаларнинг ҳаракати бўйича аналитик ҳисоби юритилган.

Жамиятда асосий воситаларга белгиланган тартибдаги инвентар рақамлари берилмаган, моддий жавобгар шахсларга бириктирилган булиб, ОС 6 “Асосий воситалар ҳисоби инвентар карточкаси”, “Асосий воситалар қабул-топшириш далолатномаси” ОС 1, “Ремонт қилинган, реконструкция қилинган, модернизация қилинган асосий воситалар” учун ОС 3, “Ҳисобдан чиқарилган асосий воситалар” учун ОС 4 бирламчи ҳисоб ҳужжатлари юритилган.

Жамиятда 2023 йил молиявий ҳисоботи 1-шакл “Бухгалтерия баланси” бўйича йил бошига 8 313 195,5 минг сўмлик асосий воситалар бошланғич қиймати бўлиб, йил давомида асосий воситалар бўйича қирим-чиким қилинмаган, 2023 йил 31 декабрь ҳолатига асосий воситалар бошланғич қиймати 8 313 195,5 нинг сўмни ташкил этган. Асосий воситаларга белгиланган тартибда эскириш ҳисобланган.

Жамиятда эскириш тенг маромли (тўғри чизикли) ҳисоблаш усулида 5-сонли “Асосий воситалар” бухгалтерия ҳисоби миллий стандартга асосан ҳисобланган. Асосий воситаларнинг ва уларга ҳисобланган эскиришнинг аналитик ҳисоби юритилган.

Асосий воситалар 2023 йил 1 январ ҳолатига қайта баҳоланмаган.

Текширув натижасида 2023 йил давомида жамиятда асосий воситалар ҳисобининг юритилиши бўйича қонунчилик ҳужжатлари талабларининг бузилишлари аниқланмади.

Тавсия этилади; Товар моддий захиралари ҳисобини Ўзбекистон Республикаси 4-сонли БХМС ҳамда 19-сонли БХМС талабларига мос равишда юритиш ва белгиланган муддатларда йўқламадан (инвентаризация) ўтказиш тавсия қилинади.

Номоддий активлар аудити.

Жамият ҳисоботи бўйича йил бошига 5 302,0 минг сўмлик номоддий активлар (1-С дастури) бошланғич қиймати бўлиб, йил давомида номоддий активлар кирим бўлмаган. Йил охирида 1 258,0 минг сўмлик номоддий активлар (1-С дастури) қолдиқ қиймати қолган.

Жамият томонидан ушбу номоддий актив учун 2023 йил давомида эскириш ҳисобланмаган ва ҳисобдан чиқарилмаган. Натижада қолдиқ қиймати ўзгаришсиз қолган.

Тавсия этилади; Номоддий активлар (1-С дастури) бўйича йиллик эскириш ҳисоблаб, эскириш харажатларини тегишли ҳисоботларга олиб бориш тавсия қилинади.

Узоқ муддатли инвестициялар.

Жамият йиллик “Молиявий ҳисобот”лари бўйича узоқ муддатли инвестициялар қолдиги йўқ. Молиявий ҳисоботда акс эттирилмаган.

Капитал қўйилмалар

Жамиятнинг «Молиявий ҳисобот»лари бўйича тугалланмаган қурулиш 08-счёт бўйича қуйидаги:

-№3 сонли токарлик цехи 285 435,0 минг сўм

Ушбу тугалланмаган қурулиш объектини асосий фондга олиш чоралари кўрилмасдан келинмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Солиқ Кодекси 411-моддаси Юридик шахсларнинг мол-мулкига солинадиган солиқ солиш объектига биноан “Қурилиши тугалланмаган объектлар. Қурилиши тугалланмаган объектларга қурилиш объектига доир лойиҳа-смета ҳужжатларида белгиланган норматив муддатда қурилиши тугалланмаган объектлар, агар қурилишнинг норматив муддати белгиланмаган бўлса, ушбу объектнинг қурилишига ваколатли бўлган органнинг рухсатномаси олинган ойдан эътиборан йигирма тўрт ой ичида қурилиши тугалланмаган объектлар” солиқ солиш объектига киритилиши белгиланган.

Шунингдек СҚнинг 415-моддасига кўра “Агар ушбу модданинг учинчи қисмида бошқача қоида назарда тутилмаган бўлса, қурилиши норматив муддатда тугалланмаган объектларга нисбатан солиқ ставкаси 3 фоиз миқдоридида белгиланади” деб белгиланган.

Тавсия этилади; Юқоридагиларни инобатга олган ҳолда тугалланмаган қурулиш объектини асосий фондга олиш чоралари кўрилиши тавсия этилади.

3.4. Жорий активлар аудити.

Товар моддий захиралар аудити.

Бухгалтерия ҳисобининг мазкур бўлими бўйича меъёрий база бўлиб қуйидагилар ҳисобланади; №4-БХМА, №19- БХМА, №21-БХМА,“ ишлаб чиқарилган ва сотилган маҳсулотларни ишлаб чиқариш харажатлари таркибини шакллантириш тўғрисидаги” Низом,“ТМЗлар олишида ишончномалар бериш ва расмийлаштириш тартиби” ва ушбу бўлимга оид бошқа меъёрий–ҳуқуқий ҳужжатлар.

Материал ҳисоботлари ҳар ойда материалларнинг икки ҳаракатини акс эттирувчи таксимот варақалари, ҳисобдан чиқариш далолатномалари ва ўрнатиш далолатномалари асосида тайёрланган. Товар моддий бойликлари моддий жавобгар шахсларга бириктирилган.

Жамиятда товар моддий захиралар ҳисоби бўйича алоҳида аналитик ҳисоби юритилган бўлиб, моддий қийматликлар кирим ва чиким бўйича ҳисоботлар тузилган. Ҳисобот бўйича йил бошига 153 224,4 минг сўм, йил охирига 153 222,0 минг сўм товар моддий захиралар ва 569 607,0 минг сўм тугалланмаган қурилиш ва ёрдамчи ишлаб чиқариш ҳисобларида қолдиғи бўлган.

Товар моддий бойликлари моддий жавобгар шахсларга бириктирилган. Жамиятда асосий воситалар ва материалларнинг ҳисоби ҳар бир моддий жавобгар шахс ва ҳар бир ҳисоб варақ бўйича алоҳида аналитик ҳисобда юритилган бўлиб, моддий жавобгар шахслар моддий қийматликлар кирим ва чиким бўйича ҳисоботлар тузган ва бухгалтерияга топширган.

Инвентарь ва хўжалик жиҳозларини фойдаланишга топширишда уларнинг қиймати вазифасига қараб ишлаб чиқариш харажатларига ёки давр харажатларига тўлиқ ҳисобдан чиқарилиб, кейин ташкилот томонидан оддий шакл бўйича (бир томонлама тартибда), таннархи бўйича номлар (номенклатура рақамлари) ёки гуруҳлар (йириклаштирилган комплекслар) кесимида тезкор миқдорий ҳисоб юритилади, бунда фойдаланишга келиб тушиш санаси (ой, йил), фойдаланиш жойи (бўлинмалар бўйича) ва улардан фойдаланиш муддати мобайнида моддий жавобгар шахслар кўрсатилади.

Ҳисобдан чиқарилмаган инвентарь ва хўжалик жиҳозларининг қиймати вазифасига қараб ишлаб чиқариш харажатларига ёки давр харажатларига олиб борилмаслиги фойда солиғи харажатлар таркибининг ўзгаришига ва жамиятнинг йиллик “Молиявий ҳисоботида” ларининг ҳаққоний тақдим этмаслигига олиб келади.

Тавсия: Инвентарь ва хўжалик жиҳозларини фойдаланишга топширишда уларнинг қиймати вазифасига қараб ишлаб чиқариш харажатларига ёки давр харажатларига тўлиқ ҳисобдан чиқарилиши юзасидан корхона раҳбари ва бухгалтерига тавсия қилинади.

Дебиторлик қарзлар ҳолати аудити.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995йил 12 майдаги “Халқ хўжалигида ҳисоб–китоблар ўз вақтида ўтказилиши учун жамият ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш борасидаги чора–тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–1154–сонли фармонида асосан дебитор ва кредитор қарзлар текширишдан ўтказилди.

Йиллик «Молиявий ҳисобот»нинг 1–шакли «Бухгалтерия баланси» 2023 йил 31 декабр ҳолатига жорий дебиторлик қарзлари жами 1 399 960,0 минг сўмни ташкил этиб, шундан:

-Харидор ва бюртмачилардан бўлган қарзи	863 242,0 минг сўм;
-Мол етказиб берувчи ва пудратчиларга берилган бўнақлар	124 233,0 минг сўм;
-Бюджет тўловларига ўтказилган аванслар	116 317,0 минг сўм;
- Бошқа дебиторлик қарзлари	179 735,0 минг сўм;

Ўзбекистон Республикаси Молия вазири томонидан ЭГ/17-19-2075-рақам билан тасдиқланган ва Адлия вазирлигида 1999 йил 19 октябрда 833-рақам билан давлат рўйхатига олинган 19-сонли “Инвентарлашни ташкил этиш ва ўтказиш”бухгалтерия ҳисоби миллий стандарининг 3.65 бандига асосан хўжалик юрутувчи субъектнинг инвентарлаш комиссияси томонидан “Банклар билан ссудалар бўйича, бюджет, харидорлар, мол етказиб берувчилар, ҳисобдор шахслар, ишчи ва хизматчилар, депонентлар ҳамда бошқа дебитор ва кредиторлар билан ҳисоб китобларги билан инвентарлаш тегишли ҳужжатлар бўйича қолдиқларни аниқлаш ва бухгалтерия ҳисоби ҳисобварақларида қайд этилган суммаларнинг асослигини синчиклаб текширилади”.

Дебиторлик қарзларининг айланма коэффициенти:

Соф тушум= 1 494 198,0 м.с.

Ўртача савдо дебиторлик қарзи ((1 159 160+0)+(863 242 000+0)):2=1 011 201,0 м.с.;

ДК= 1 494 198,0:1 011 201,0=1,48

Дебиторлик қарзи айланмаси =365 кун/1,48=246,62 кун

Демак, дебиторлик қарзларининг айланмаси 246,62 кунни ташкил этади.

Аудит текширувида дебиторлик қарзлари қолдиқлари кузатиш ва таққослаш усулларида текшириб кўрилди ва фарқлар аниқланмади.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 12 майдаги «Халқ хўжалигида ҳисоб китобларни ўз вақтида ўтказилиши юзасидан корхона ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш чора тадбирлари тўғрисида»ги 1154-сонли фармонларининг талаблари бажарилиши юзасидан таҳлил қилинганда йил охирига корхонанинг муддати ўтган ўтган 145 420,7 минг сўм дебиторлик қарзлари мавжуд.

Тавсия этилади: Дебиторлик қарздорликларнинг йилдан йилга ошиб боришига йўл қўймаслик, қарздорликни ўндириши чора тадбирларини ишлаб чиқиши, баланс сатрларига бошлангич ҳисоботларидаги суммаларни тўғри акс эттириши тўғрисида жамият раҳбарига ва бош бухгалтерига тавсиялар берилди.

3.5 Ҳисоб рақамидаги пул маблағлари аудити

Масъулияти чекланган жамиятининг молиявий фаолиятини амалга ЧАКБ Даврбанк Яккасарой филиали (МФО 01069) 20208000200115269001 банк ҳисоб рақами орқали муомалаларини амалга оширган.

Жамиятнинг ҳисобот йилли бошига 01.01.2023 йил ҳолатига қолдиқ молиявий ҳисобот бўйича 9 637,0 минг сўм булиб, жорий йилда маҳсулот (товар, иш ва хизматларни сотиш)дан келиб тушган пул маблағлари 1 533 654,2 минг сўм, операцион фаолиятнинг бошқа пул тушумлари 267 351,7 минг сўмни, жами пул маблағлари тушуми 1 801 005,9 минг сўмни ташкил қилган. Жорий йилда жамият эҳтиёжлари асосий фаолияти, солиқ ва мажбурий туловларга 240 941,5 минг сўм, ишчи ва ходимларнинг иш ҳақи учун 1 501 401,5 ва бошқа туловларга эса 68 056,9 минг сўм, жами чикимлари 1 810 399,9 минг сўмни ташкил этган.

Жамиятнинг молиявий ҳисоботида кўра ҳисобот даврининг охирига банк ҳисобварақларидаги пул маблағлари қолдиғи жами 31 718,7 минг сўмни ташкил этган. Жумладан:

- Асосий ҳисоб рақамида 0,0 минг сўм;
- Санация ҳисоб рақамида 31 718,7 минг сўм;

Банк кўчирмасида қолдиқ ҳисобот даврининг охирига 31 718,7 минг сўм бўлиб, фарк мавжуд эмас. Бухгалтерия ҳисобидаги пул маблағларининг кирими ва чикими айланма ва пул маблағларининг қолдиқлари кузатиш ва таққослаш услубларида аудит қилинди.

3.6. Ўз маблағлари манбалари аудити.

Жамиятнинг “Молиявий ҳисоботи”нинг 1-шакл “Бухгалтерия баланси” ҳисоботида ўз маблағлари манбалари жами ҳисобот даврининг бошига -952 407,2 минг сўм, ҳисобот даврининг охирига -876 854,0 минг сўмлик салбий қиймат кўрсатишган.

Жумладан:

- таъсисчилар томонидан Устав бўйича шакллантирилган капитал 1 484 086,0 минг сўмни;
- асосий воситаларни қайта баҳолаш бўйича захира 1 082 886,0 минг сўм;
- тақсимланмаган фойда (8700 ҳисоб-варақ) 2023 йил бошига қопланмаган зарар 3 519 379,2 минг сўм бўлиб, 2023 йилги соф фойда суммаси 75 659,0 минг сўмни ташкил этиб, ҳисобот даврининг охирига, жами зарар қолдиғи 3 443 826,0 минг сўмни ташкил қилган. Жорий йилда аниқланган ўтган йиллар зарари қийматиға бухгалтерия ўтказмалари берилмаган.

3.7. Мажбуриятлар аудити.

Жорий мажбуриятлар

Жамиятнинг “Бухгалтерия баланс” ҳисоботи бўйича жорий мажбуриятлари ҳисобот даврининг бошига 5 773 760,0 минг сўм, ҳисобот даврининг охирига 5 769 532 минг сўмлик қолдиқ қолган. Аудиторлик текшируви давомида жорий мажбуриятлар ҳисобварақлари айланма ва қолдиқлар кузатиш услубида таққослаб кўрилди.

Жамиятнинг йиллик молиявий ҳисоботи бўйича 2023 йил ҳисобот даврининг охирига 5 769 532,0 минг сўм жорий кредиторлик қарздорлиғи бўлиб, Шундан:

-мол етказиб берувчилардан қарздорлиғи	1 827 357,0 минг сўм;
-олинган бўнақлар	267 541,0 минг сўм;
-бюджет тўловлари бўйича қарздорлиғи	2 002 889,0 минг сўм;
-мақсадли давлат жамғармаларига тўловлар бўйича қарздорлиғи	303 546,0 минг сўм;
-иш ҳақи бўйича қарзлар	646 062,0 минг сўм;
-қисқа муддатли қарзлар	353 948,0 минг сўм;
-бошқа кредиторлик қарзлари	368 189,0 минг сўм;

Аудит текшируви давомида кредиторлик қарзлари айланмалари ва қолдиқлари мослиғи кузатиш услубида қайта кўриб чиқилди ва молиявий ҳисоботдаги маълумотлар билан фарқлар аниқланмади.

Жамият раҳбари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 12 майдаги “Халқ хўжалиғида ҳисоб–китоблар ўз вақтида ўтказилиши учун жамият ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш борасидаги чора–тадбирлар тўғрисида”ги ПФ–1154–сонли фармониға асосан дебитор ва кредитор қарзларни ўндириш чораларини кўриш ҳамда қўшимча қабул қилинган Вазирлар Маҳкамасининг “Муддати ўтказиб юборилган дебиторлик ва кредиторлик қарзларини пайдо бўлишида жамият ва ташкилот раҳбарларини жавобгарлиғини ошириш чора тадбирлари тўғрисида”ги қарорини бажарилишини таъминлаш кўрсатиб ўтилди.

Жамиятнинг 2023 йил 1 январ ҳолатига узоқ муддатли банк кредитларидан қарздорлиги мавжуд эмас, йил давомида узоқ муддатли кредит маблағлари олинмаган.

Тошкент шаҳар Давлат солиқ бошқармаси Тошкент туманлараро иктисодий судига ариза билан мурожаат қилиб, Жамиятни банкрот деб топишни ва тугатишга доир иш юритишни бошлашни сўраган. Суднинг 2022 йил 16 сентябрдаги ажримига асосан қарздор – Жамиятга нисбатан банкротлик иши қўзғатилиб, кузатув таомили жорий этилган ва Хазариди Елена Абрамовна Жамиятнинг муваккат бошқарувчиси этиб тайинланган.

Тошкент туманлараро иктисодий судининг 2022 йил 4 ноябрдаги 4-1001-2218/45319 – сонли иши бўйича ажримига асосан:

- ✦ Жамиятга нисбатан 24 ой муддатга суд санацияси таомили жорий этилган ва суд санацияси режаси тасдиқланган;
- ✦ Санация бошқарувчиси этиб 2 – тоифали суд бошқарувчиси Хазариди Елена Абрамовна тайинланган, унинг ойлик иш ҳақи энг кам иш ҳақининг 15 баравари миқдорида белгиланган;
- ✦ Санация бошқарувчига ўз фаолиятини Ўзбекистон Республикаси “Тўловга қобилиятсизлик тўғрисида” ги Қонунда белгиланган қоидалар асосида олиб бориш ва бажарилган ишлар юзасидан иктисодий судга ҳисоботлар тақдим этиб бориш юклатилган.

Юқоридагиларни инобатга олиб Тошкент туманлараро иктисодий судининг 2022 йил 4 ноябрдаги 4-1001-2218/45319 – сонли иши бўйича ажримига асосан Жамиятга нисбатан 24 ой муддатга суд санацияси таомили жорий этилганлиги ва суд санацияси режаси тасдиқланганлиги ҳақида жамият кредиторлари хабардор қилинган.

Жамият томонидан портлатиш ишларидан олинадиган даромад кредиторлик қарздорликларини қоплаш учун етарли эмаслиги, жамият кредиторлари ва ходимларидан иш ҳақи бўйича қарздорликларни сўндириш мақсадида танлов асосида жалб қилинган мустақил баҳоловчи ташкилот “Тошкент вилояти баҳолаш ва консалтинг маркази” МЧЖ томонидан ўтказилган баҳолаш ҳисоботига кўра жамият балансида бўлган Фарғона вилоятида жойлашган умумий майдони 4,01 га бўлган портлатиш моддалари сақланадиган омборхона 5 545 337,5 минг сўмга баҳоланган ва жамият кузатув кенгашидан омборхонани сотишга руҳсат бериш сўралган ва мазкур масала жамият кузатув кенгашининг 2022 йил 10 февралдаги йиғилишида кўриб чиқилган ва жамият акциядорлар умумий йиғилишида қарор қабул қилиш учун киритилган.

Тавсия: Кредиторлик қарздорликларни ўз вақтида тўлаб беришни ва Суд санацияси режаси белгиланган график бўйича бажарилишини таъминлаш ва тушган маблағлар мақсадли ишлатилишини назорат қилиш тавсия этилади.

3.9. Бюджет ва бюджетдан ташқари давлат жамгармаларини ҳисобланиши аўдити.

Жамият текшириш ўтказиш даврида умумий солиқ тизимида фаолият кўрсатган.

Ушбу солиқлар ва тўловларнинг тўғри ҳисобланиши ва тўланиши ҳамда улар бўйича тузилган ҳисоб (расчёт)ларнинг Ўзбекистон Республикаси “Солиқ кодекси”да (янги тахрирдаги) белгиланган муддатда Яққасарой туман Давлат солиқ инспекциясига топширилиши таҳлил қилинди.

Фойда солигини ҳисобланиши.

Жамият ҳисобот йилини 75 659,0 минг сўм фойда билан якунлаган. 2023 йил якуни билан ДСИга фойда солиғи ҳисоб-китоби юборилган.

Солиқ базаси 89 011,3 минг сўмдан 15 фоизли белгиланган ставкада 13 351,3 минг сўм тўланиши керак бўлган фойда солиғи ҳисобланган.

Тавсия этилади; СКнинг 333-моддаси “Олдинги солиқ даврида (даврларида) ушбу модданинг биринчи қисмига мувофиқ ҳисоблаб чиқарилган зарари (зарарлари) бўлган солиқ тўловчи жорий солиқ даврининг фойдасини ушбу қўрилган зарарнинг бутун суммасига ёки ушбу сумманинг бир қисмига камайтиришга ҳақлидир” ва фойда солиғи ҳисоб-китобининг 8-шловаси “жорий солиқ давридаги солиқ солинадиган фойдани камайтирадиган ўтган йиллар зарари суммасининг ҳисоб-китоби”га асосан жамият бухгалтерига ўтган йиллар зарари ҳисобига жорий йил фойда солиғи тўламаслик имтиёзи борлиги тавсия этилади.

Жисмоний шахслардан олинадиган даромад солигини ҳисобланиши.

Бухгалтерия ҳисобининг мазкур бўлими бўйича меъёрий база бўлиб қуйидагилар ҳисобланади; *Ўзбекистон Республикасининг Солиқ Кодексининг 364-401 моддалари ва 2023 йил солиқ кодекси бўйича параметр ва бошқа меъёрий ҳужжатлар.*

Жамиятнинг ДСИга топширган ҳисоботи бўйича жами иш хақи даромади 1 036 038,2 минг сўм, шундан жисмоний шахсларнинг солиқ солишдан озод этилган даромадлари 1 455,8 минг сўм чегирилиб, жами даромад йил давомида 1 034 582,5 минг сўмни ташкил қилган. Белгиланган тартибда даромад солиғи 12% ставкада 124 149,9 минг сўм даромад солиғи ҳисобланган.

Қайта ҳисоб-китоб қилинганда фарк аниқланмади.

Иш ҳақидан ижтимоий солиқ.

Бухгалтерия ҳисобининг мазкур бўлими бўйича меъёрий база бўлиб қуйидагилар ҳисобланади; *Солиқ Кодексининг 402-409 моддалари, “Ягона ижтимоий тўловнинг 2023 йил 1 январдан ҳисобланиши белгиланган солиқ концепция жадвали”.*

Жамиятнинг ДСИга топширган ҳисоботи бўйича жами иш хақи даромади 1 030 524,3 минг сўмни ташкил қилган. Белгиланган тартибда даромад солиғи 12% ставкада 123 662,9 минг сўм ижтимоий солиқ ҳисобланган.

3.10. Меъёрий ҳужжатлар ва қонунчилик талабларига риоя этилиши.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 1995 йил 12 майдаги «Халқ хўжалигида ҳисоб китобларни ўз вақтида ўтказилиши юзасидан жамият ва ташкилотлар раҳбарларининг масъулиятини ошириш чора тадбирлари тўғрисида»ги 1154 сонли фармонларининг талаблари бажарилиши юзасидан тахлил қилинганда текшириш кунига муддати ўтган дебиторлик қарзлари молиявий ҳисоботи бўйича дебиторлик қарзларини муддати ўтган қарзлари 145 420,7 минг сўмни ташкил этган.

Жамиятда Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 17 ноябрдаги «Иш ҳақини ўз вақтида тўланиши учун вазирликлар, идоралар ва хўжалик юригувчи субъектлар раҳбарларининг жавобгарлигини ошириш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» ги 504-сонли қарори бажарилиши текширилганда жамият томонидан текширилган даврларда ишчи ва хизматчиларга ҳисобланган иш ҳақидан муддати ўтган қарздорликлар мавжуд.

3.11 Ходимлар билан ишлаш ва иш юритиш ишлари аудити.

Вазирлар Маҳкамасининг 1999 йил 12 сентябрдаги «Ижро интизомини таъминлаш тўғрисида»ги 12-сонли қарори ижросини таъминлаш ва иш юритиш ишлари коникарли

даражада. Жамиятга келган ва чиккан хатларни кайд этиш китоблари очилган. Ходимлар бўйича буйруқларни кайд килиш китоблари очилган ва буйруқлар китобга кайд килиниб юритилган.

Ишчи ва ходимларнинг ўртача сони 31 нафарни ташкил қилган.

Ходимларни ишга олиш ва расмийлаштириш ишлари МК талабларига мувофиқ келади. Иш юритиш ва ижро интизоми ишлари ўрта даражада баҳоланди.

IV. ЯКУНИЙ ҚИСМ

3.13 Жамият иш самарадорлигини ошириш бўйича тавсиялар бериш учун молиявий таҳлили.

“Молиявий ҳисобот” маълумотлари бўйича таҳлил натижасига кўра маскур хўжалик юритувчи субъектининг 2023 йил 31 декабрь ҳолатига тўлов қобилияти нобарқарор, ўз маблағлари билан таъминланмаган, харажатларнинг рентабеллик коэффициенти барқарор, жорий молиявий мустаҳкамлиги нобарқарор, асосий воситалари эскирган, тўлов қобилияти нобарқарор корхона ҳисобланади.

Жамият иш самарадорлигини ошириш бўйича тавсиялар.

Жамиятнинг 2021 йил якуни бўйича тузилган ва аудитга тақдим этилган молиявий ҳисоботига асосан, Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 14 декабрдаги 1013-сон қарорига 2-илоvasи “Жамиятларнинг молиявий-иқтисодий ҳолати таҳлилини ўтказиш” РЕГЛАМЕНТИ бўйича асосий кўрсаткичлари йил якунида куйидагиларни ташкил этади;

Мазкур Регламент билан тасдиқланган иқтисодий ночорликни аниқловчи коэффициентларнинг меъёрий аҳамияти иқтисодиётнинг барча соҳалари учун ягона саналади, бироқ муайян соҳаларнинг ўзига хослигини ҳисобга олиб, Ўзбекистон Республикаси Хусусийлаштирилган жамиятларга қўмаклашиш ва ракобатни ривожлантириш давлат қўмитаси билан келишилган ҳолда уларни ҳисоблаш усули ўзгартирилиши мумкин.

Жамиятнинг 2023 йил молиявий ҳисоботи таҳлили натижаси куйидагича:

Т.р	номи	Ул. бир	Ҳисобот йилида	Меъёр бўйича	изоҳ
1	Қоплаш коэффициенти тўлов қобилияти	-	0,4	>2, бўлса барқарор 1<х<2 булса таваккал <1 нобарқарор	нобарқарор
2	Ўз айланма маблағлари билан таъминланганлик коэффициенти	-	-1,68	>0,2	салбий
3	Харажатларнинг рентабеллик коэффициенти		0,06	>0,05	ижобий
4	Активларнинг рентабеллик коэффициенти		0,02	>0,05	нобарқарор
5	Жорий молиявий мустақиллик коэффициенти:		-0,15	>1	нобарқарор
6	Асосий воситаларнинг эскириш коэффициенти		0,71	>0,5	эскирган
7	Автоном коэффициенти	%	-17,92	>60% барқарор 30%<х%<60% булса таваккал 30% нобарқарор	нобарқарор

8	Соф фойда	МИНГ сўм	75 659		
---	-----------	-------------	--------	--	--

“Молиявий ҳисобот” маълумотлари бўйича таҳлил натижасига кўра маскур хўжалик юритувчи субъектининг 2023 йил 31 декабрь ҳолатига тўлов қобилияти нобарқарор, ўз маблағлари билан таъминланмаган, харажатларнинг рентабеллик коэффициенти барқарор, жорий молиявий мустаҳкамлиги нобарқарор, асосий воситалари эскирган, тўлов қобилияти нобарқарор корхона ҳисобланади.

Жамият иш самарадорлигини ошириш бўйича тавсиялар.

Жамиятда мавжуд бўлган ички назорат тизими активларни сақланиши ва молиявий ҳамда бухгалтерия ҳисоботларини ҳаққоний шаклланишини таъминлай олади.

Ички назорат тизимининг ишончлилиги ва самарадорлиги умумий ва алоҳида жихатлари бўйича ўрта даражада деб баҳоланди.

Молиявий ҳисоботларни ҳаққонийлиги ва мувофиқлиги тўғрисида.

Бизнинг фикримизча кайд этилган камчиликларини инobatга олмаганда хўжалик юритувчи субъектнинг молиявий ҳисоботлари умумий жихатдан унинг молиявий аҳволини 2023 йил учун тўғри акс эттирган.

Бартараф этиш лозим бўлган камчиликлар ва тавсиялар.

Бухгалтерия ҳисобини юритишда Ўзбекистон Республикасининг «Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида»ги қонунига, «Солиқ кодекси»га, «Бухгалтерия ҳисоби Миллий стандартлари»га, Ўзбекистон Республикаси Президентининг фармонларига, Вазирлар Маҳкамасининг қарорларига, Адлия вазирлигида давлат рўйхатига олинган ва амалда қўлланилаётган йўриқномаларга амал қилишни,

-Ўзбекистон Республикаси. МВ 2003 йил 23 декабрдаги 131-сон буйруғи билан тасдиқланган бухгалтерия ҳисобида ҳужжатлар ва ҳужжат айланиши тўғрисидаги Низомга мувофиқ жамият учун ҳужжат айланиш графигини ишлаш;

-Суд санацияси режаси белгиланган график бўйича бажарилишини таъминлаш ва тушган маблағлар мақсадли ишлатилишини назорат қилиш;

-Ўзбекистон Республикасининг “Инвентарлашни ташкил этиши ва ўтказиш” бўйича 19-сон БХМС га асосан озиқ овқат маҳсулотлари, пул маблағлари, ЕММ ва муддати уткан дебиторлик қарзларини ва барча ҳисоб китобларни БХМС-19 бўйича инвентарлашни белгиланган хар чоракда ўтказиш;

-Дебиторлик қарздорликларнинг йилдан йилга ошиб боришига йўл қўймастик, қарздорликни ўндириш чора тадбирларини ишлаб чиқиш, баланс сатрларига бошланғич ҳисоботларидаги суммаларни тўғри акс эттириш;

-Бюджет ва солиқ тўловларини тўғри ҳисобланишини таъминлаш ва ўз вақтида ўтказиб бериш;

-Иш ҳақи ва бошқа тўловларнинг барча турларини ҳисоблашда солиқларни тўғри ҳисоблаш;

-Шартнома шартларининг бажарилишида пул тўлаш қобилиятига эга корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорликда ишлашни йўлга қўйиш;

-Молиявий ҳисоботларни тузилишида ва ҳисоб китоб ишларини олиб борилишида “Бухгалтерия ҳисоби тўғрисида”ги қонун ва БХМС талабларига риоя этиш.

Бизнинг мақсадимиз аудит қилинаётган МЧЖнинг 2023 йил молиявий ҳисоботи нозжўя ҳаракатлар ва хатолар таъсиридаги муҳим бузиб кўрсатишдан холи эканлигига оқилона ишонч ҳосил қилиш ва ўз фикримиз баён этилган аудиторлик хулосасини эълон қилишдан иборат. Оқилона ишонч ишончнинг юқори даражаси бўлсада, Аудитнинг ҳалқаро стандартларига мувофиқ ўтказилган аудит молиявий ҳисоботда мавжуд бўлган муҳим бузиб кўрсатишларни барчасини аниқлаш имконини бермайди. Бузиб кўрсатишлар ва нозжўя ҳаракатлар натижаси, агарда улар алоҳида ёки жамлама ҳолда мазкур молиявий ҳисобот асосида фойдаланувчиларни иқтисодий қарор қабул қилишларига таъсир кўрсатса муҳим бўлиб ҳисобланади.

Аудит ҳисоботида кайд этилган тавсияномадаги барча кўрсатмаларни бажарилиши юзасидан назоратни олиб бориш ва унинг бажарилишини таъминлаш жамият директори ва бош бухгалтерга тавсия этилади.

Ҳисобот икки нусхада ёзилди.

**МЧЖ шаклидаги «RBS IMAN TEAM»
аудиторлик ташкилоти аудитори:**

Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги
томонидан 22.01.2011 йилда №04913 сонли
сертификат берилган.

Н. Бўстонов